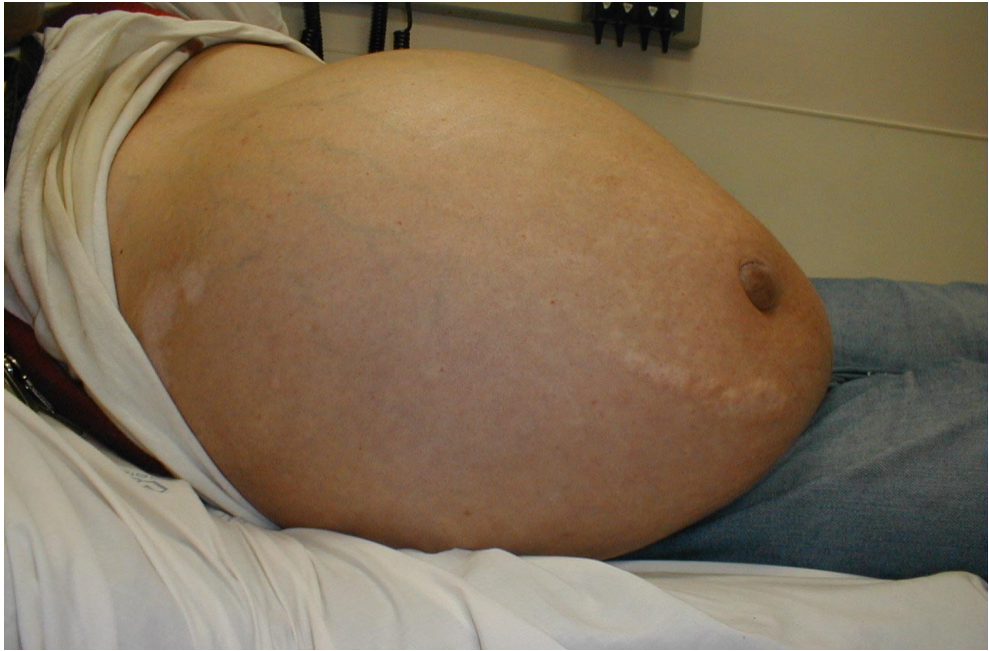

Ασκήτης

Σπήλιος Μανωλακόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΚΠΑ

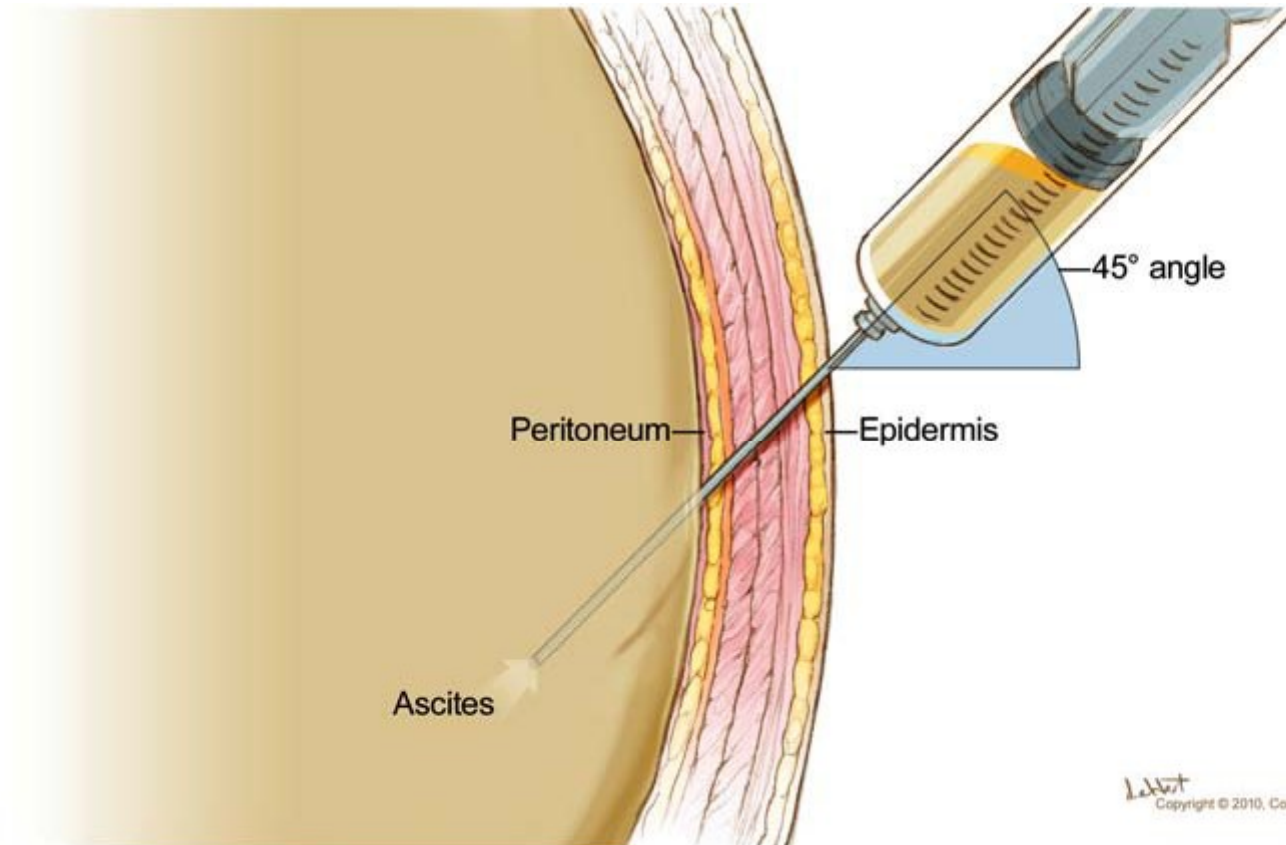

Ορισμός

- Υπάρξη ελεύθερου υγρού στην περιτοναϊκή κοιλότητα
- 2 ομάδες νοσημάτων
 - Νοσήματα περιτοναίου (λοιμώξεις, ηωσινοφιλική γαστρεντερίτιδα, Ca, Whipple)
 - Νοσήματα που δεν αφορούν κατευθείαν το περιτόναιο (πυλαία υπέρταση, αλβουμίνη, μυξοίδημα, χρ παγκρεατίτιδα)

Θέσεις παρακέντησης της κοιλίας για αφαίρεση ασκитικού υγρού

Επιπλοκές Παρακέντησης

- 1% αιμάτωμα κοιλιακού τοιχώματος
- <1/1000 αιμοπεριτόναιο, διάτρηση εντέρου
- Σε 4729 παρακεντήσεις : 9 αιμορραγίες(οι 8 σε ασθ.ΧΝΑ)
Pache I et al AL Pharm&Ther 2005
- Δεν χρειάζεται προφυλακτική χορήγηση FFP, PLT (μόνο όταν INR >2.5)
- Σε 1100 LVP δεν σημειώθηκε αιμορραγική επιπλοκή παρά το ότι
 - 94% ασθ. PLT<50.000/mm³
 - INR>1.5 (75%), >2(25%)
 - Δεν χορηγήθηκε FFP, PLT σε κανένα

Grabau CU et al Hepatology 2004

Ανάλυση Ασκιτικού Υγρού

Routine	Optional	Unusual	Unhelpful
Cell count and differential	Culture in blood culture bottles	AFB smear and culture	pH
Albumin	Glucose	Cytology	Lactate
Total protein	Lactate dehydrogenase	Triglyceride	Cholesterol
	Amylase	Bilirubin	Fibronectin
	Gram's stain		Glycosaminoglycans

AFB: Acid-Fast Bacteria

Ανάλυση Ασκιτικού Υγρού

- Κύτταρα -τύπος:

WBC < 500/mm³ – 1000/mm³

PMN < 250/mm³

RBC < 1000 cells/mm³

PMN > 250/mm³ : SBP (ΑΒΠ)

Αιμορραγικός Ασκίτης : RBC > 10000/mm³

- SAAG = λευκωματίνη ορού- λευκωματίνη ασκιτικού υγρού
- ≥ 1.1 g/dL : ασκίτης ΠΥ (97% ακρίβεια)

High gradient (≥ 1.1 g/dL)

- Κίρρωση
- Οξεία Ηπατ. Ανεπάρκεια
- Οξύ Λιπώδες Ήπαρ (Κύηση)
- Ηπατικές Μεταστάσεις
- Θρόμβωση Πυλαίας
- Αλκοολική Ηπατίτιδα
- Σύνδρομο Budd-Chiari
- Φλεβοαποφρακτική Νόσος
- Καρδιακός Ασκίτης

Low gradient (<1.1 g/dL)

- Νεφρωσικό Σύνδρομο
- Καρκινωμάτωση Περιτοναίου
- TB (Χωρίς Κίρρωση)
- Παγκρεατίτις (Χωρίς Κίρρωση)
- Νοσ. Συνδ. Ιστού. (Ορογονίτιδες)
- Χλαμύδια/Γονόκοκκοι

Χυλώδης ασκίτης

- 1/20000
- Αυξημένα τριγλυκερίδια
- Απόφραξη ή τραυματισμός λεμφαγγείων
 - χειρουργείο
 - Τραυματισμός
 - Κακοήθεια
 - Κίρρωση (0,5%)
 - Ακτινοβολία κοιλιάς
 - Περιτοναϊκή κάθαρση
 - Φυματίωση
 - Καρκινοειδές
 - Συγγενείς ανωμαλίες

Medscape®

www.medscape.com

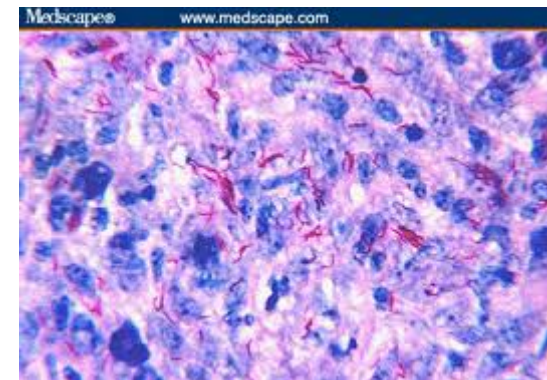
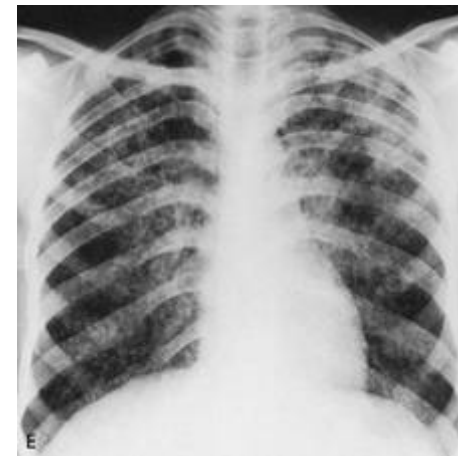

Άνδρας αλκοολικός, SAAG <1,1, αυξημένη αμυλάση ασκιτικού υγρού

Παγκρεατικός ασκίτης (1%)

SAAG < 1,1

Καλλιέργεια ασκитικού υγρού

- Σε φιαλίδια καλλιέργειας αίματος
- Στο κρεβάτι του ασθενή
- Πριν χορηγηθούν αντιβιοτικά
- 40% θετ. (EASL)
- 80% θετ. όταν PMN \geq 250 cells/mm³ (AASLD)
- δεν είναι απαραίτητη για τη διάγνωση ABΠ

+ Καλλιέργεια αίματος

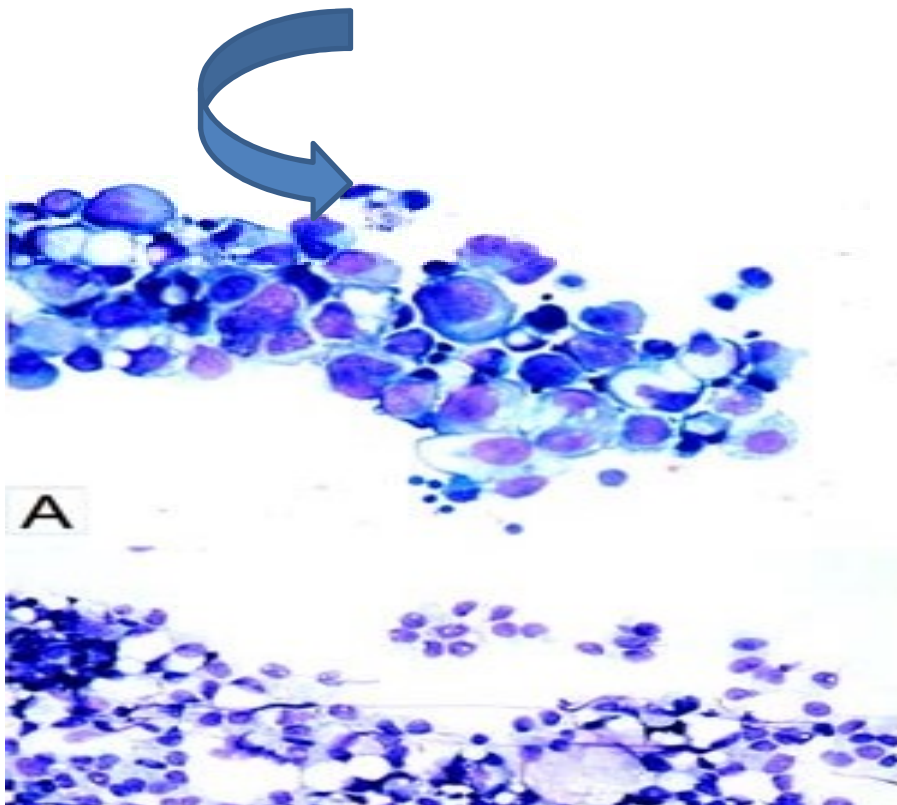
Να λαμβάνεται πάντα πριν την έναρξη αντιβίωσης

TBc Περιτοναίου

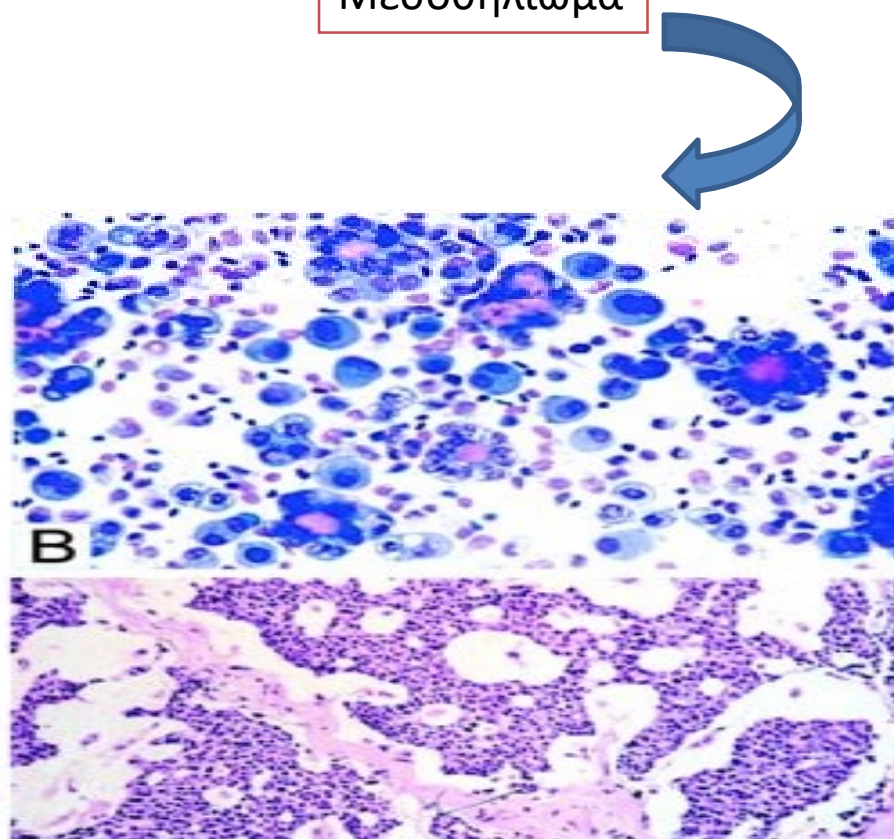
- Επίχρισμα ασκ.υγρού για Μυκοβακτηρίδιο :
ευασθ. 0%
- Καλλιέργεια ασκ.υγρού για Μυκοβακτηρίδιο :
ευαισθ. 50%
- Λαπαροσκοπική βιοψία περιτοναίου και
καλλιέργεια: η πιο ασφαλής μέθοδος για
διάγνωση TB περιτοναίου

Κυτταρολογική ασκιτικού υγρού (May-Grünwald-Giemsa; MGG)

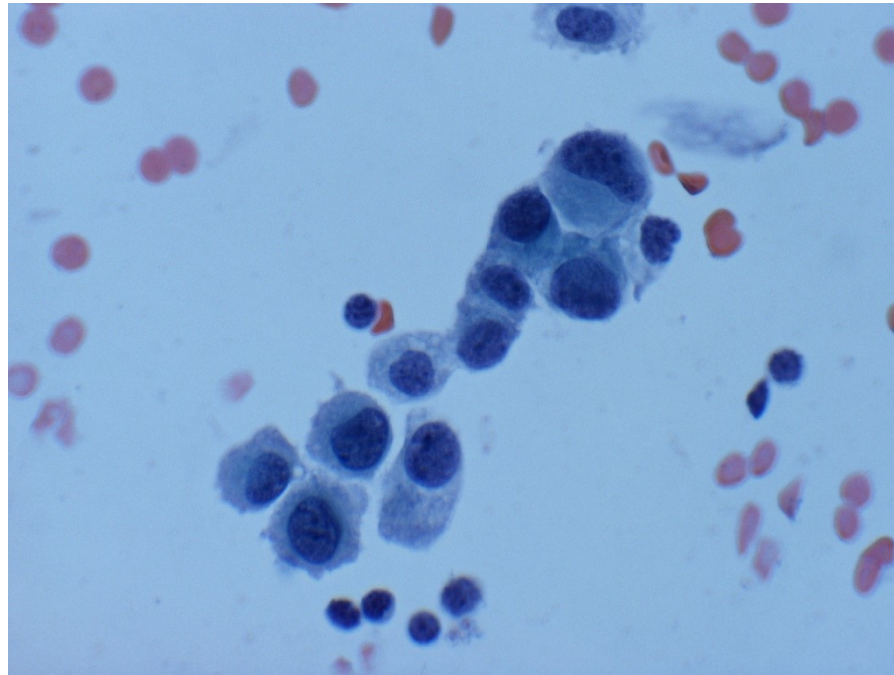
Μεταστατικό καρκίνωμα ωοθήκης

Μεσοθηλίωμα

Γυναίκα 60 ετών πρωτοεμφανιζόμενος ασκίτης

1. Μεταστατικό αδενοκαρκίνωμα
2. Μεσοθηλίωμα
3. Αντιδραστικά μεσενχυματικά κύτταρα

Ανάλυση Ασκιτικού Υγρού- Καρκινώματωση Περιτοναίου

- Κυτταρολογική εξέταση (τρία δείγματα) : 97% ευαισθησία στην ανίχνευση καρκινώματωσης του περιτοναίου
(μαστός,π.έντερο,στόμαχος,πάγκρεας)
- 50 ml ζεστό ασκ.υγρό (κρατιέται στο χέρι) για μεταφορά και άμεση εξέταση

Ασκίτης λόγω καρκινωμάτωσης περιτοναίου

~50 % όλων των περιπτώσεων ασκίτη σχετιζόμενου με καρκίνο

SAAG < 1.1 g/dL (50-85%)

SAAG > 1.1 g/dL (10-15% με υποκείμενη κίρρωση)

Αιμορραγικός Ασκίτης (5-10%)

- *Ολικά λευκώματα Ορού > 3.5 g/dL*
- *Ολικά λευκώματα Ασκιτικού > 2.5 g/dL (80-85%)*
- *WBC : 2000-3000 mm³*
- *Glu., LDH ασκιτικού υγρού: φυσιολογικά*
- *Κυτταρολογική: +ve (97-100%)*

Ασκίτης Πυλαίας Υπέρτασης μη Κιρρωτικής αιτιολογίας

Οι συχνότερες αιτίες

- **Καρδιακός ασκίτης (σφαγίτιδες, οιδήματα κ.άκρων)**

Δ. καρδιακή ανεπάρκεια

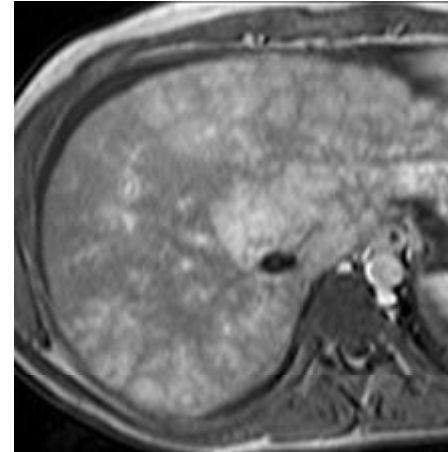
Συμφυτική περικαρδίτις

- **Απόφραξη Ηπατικών Φλεβών Κ. Κοίλης Φλέβας
(Budd-Chiari Syndrome)**

Ασκίτης στην Καρδιακή Κίρρωση

- ΔΚΑ– Διογκωμένες σφαγίτιδες-Ηπατομεγαλία- Οιδήματα κ.άκρων
- ανθεκτικός στα διουρητικά
- SAAG > 1.1 g/dl
- ολικά λευκώματα ασκίτικου > 2.5 g/dl
- συνθετική λειτουργία ήπατος φυσιολογική
- όχι εκδηλώσεις δευτεροπαθούς υπερσπληνισμού

SAAG > 1,1

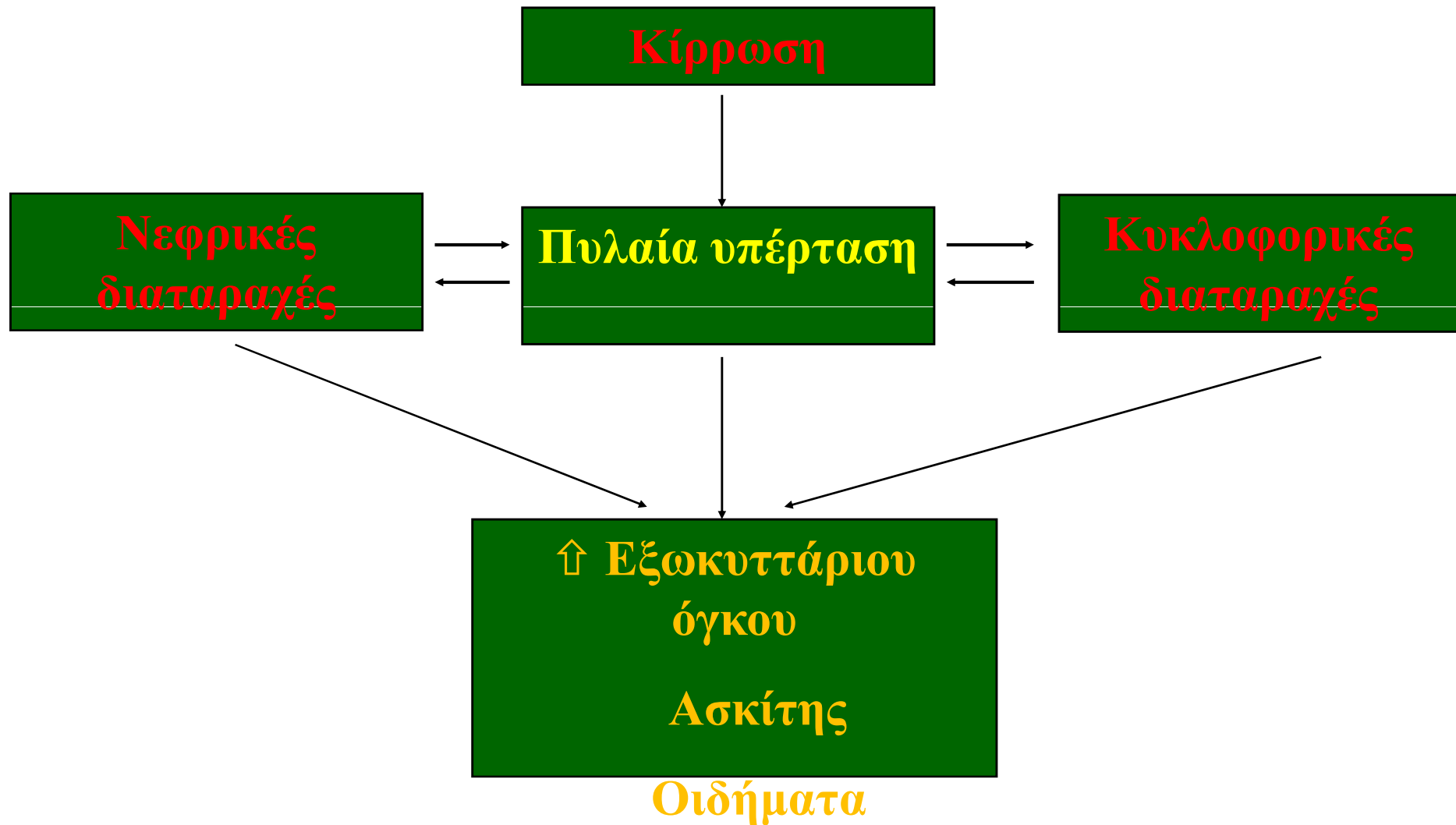

- Polycythemia vera
- Θρομβοφιλία (αντιφωσφολιπιδικό σύνδρομο)
- PNH
- Behçet

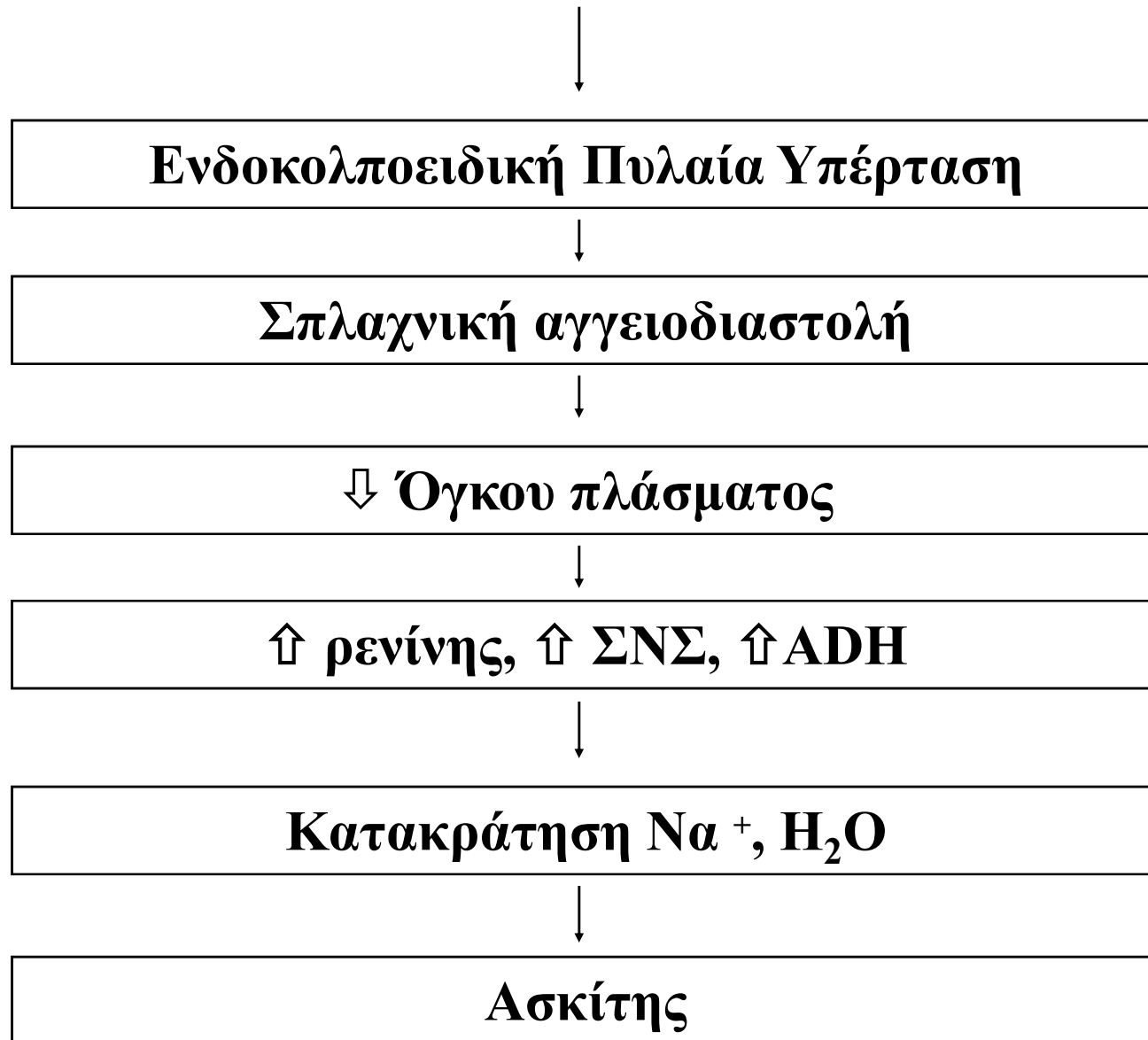
**Ασκίτης στο χρόνια BuddChiari Syndrome
Ασκίτης Πυλαίας Υπέρτασης SAAG>1.1 g/dl**

- Συνθετική λειτουργία ήπατος : κφ
- Ηπατομεγαλία
- Οιδήματα στα κ. άκρα
- Δευτεροπαθής Υπερσπληνισμός
- Ανθεκτικός στα διουρητικά
- ολικά λευκώματα ασκίτικου > 2.5 g/dl

Παθοφυσιολογία του ασκίτη στην κίρρωση

Θεωρία περιφερικής αρτηριοδιαστολής

Κίρρωση – πυλαία υπέρταση -ασκίτης

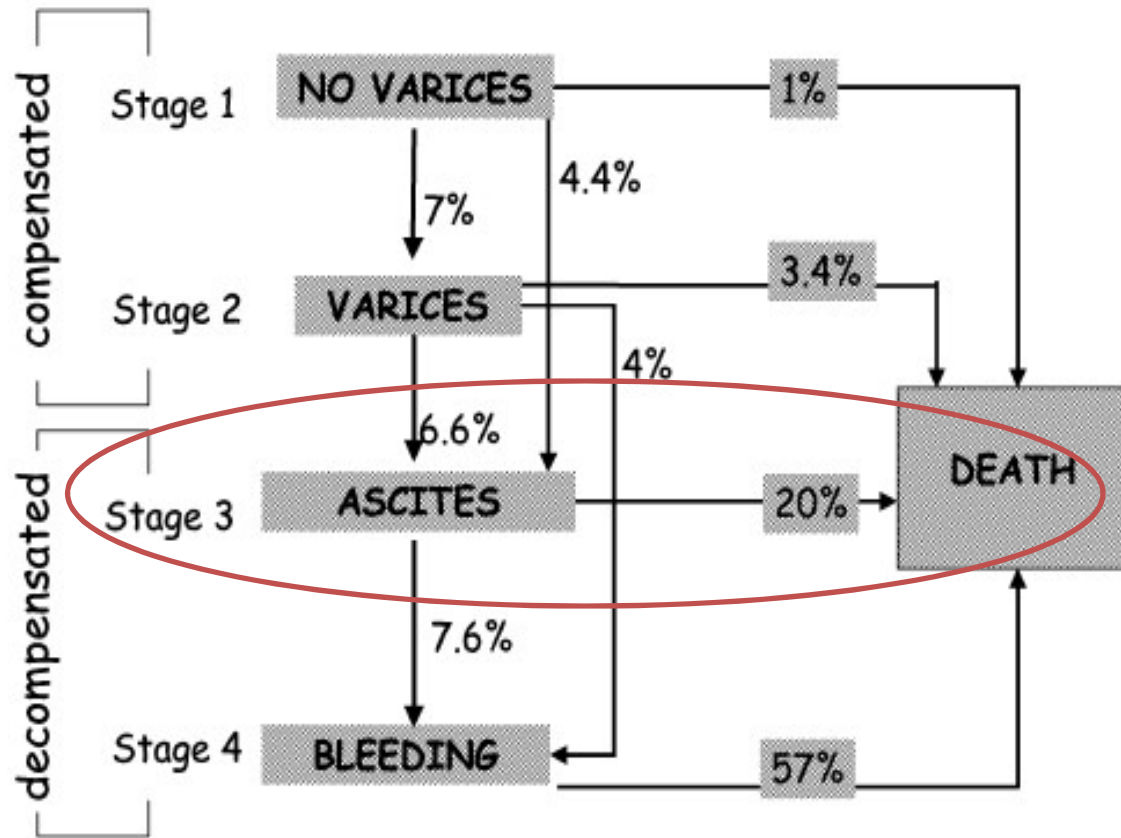

Figure 1. Clinical course of cirrhosis: 1-year outcome probabilities according to clinical stages. Compensated cirrhosis: absence of ascites, bleeding jaundice or encephalopathy. Decompensated cirrhosis: presence of any of ascites or bleeding or jaundice or encephalopathy.

Modified Child-Turcotte-Pugh (CTP) Score

Factor	1 Point	2 Points	3 Points
Albumin, g/dL	> 3.5	3.5-2.8	< 2.8
Bilirubin, mg/dL	< 2.0	2.0-3.0	> 3.0
International normalized ratio	< 1.7	1.7-2.3	> 2.3
Ascites	Absent	Easily controlled	Large or resistant
Hepatic encephalopathy	Absent	Mild (1.0-2.0)	Chronic

Child-Turcotte-Pugh Class

A = 5-6 points
B = 7-9 points
C = 10-15 points

Ασκίτης στην κίρρωση

Γενικά

- Η συνηθέστερη από τις τρεις μείζονες επιπλοκές (ασκίτης, εγκεφαλοπάθεια, αιμορραγία)
- Σημείο πυλαίας υπέρτασης (ΠΥ)
- Σχετίζεται κυρίως με την αδυναμία απέκκρισης Na^+ στα ούρα
- Είναι δευτερογενές φαινόμενο της σπλαχνικής αρτηριακής αγγειοδιαστολής
- 15% των ασθενών με ασκίτη πεθαίνουν σε 1 χρ. και 44% σε 5 χρ.
- Η εκδήλωση ασκίτη σχετίζεται με φτωχή πρόγνωση και επιτάσσει την παραπομπή του ασθενούς σε Κέντρο Μεταμόσχευσης Ηπατος

Η ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΤΟΥ ΚΙΡΡΩΤΙΚΟΥ ΜΕ ΑΣΚΙΤΗ ΜΕ Η ΧΩΡΙΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

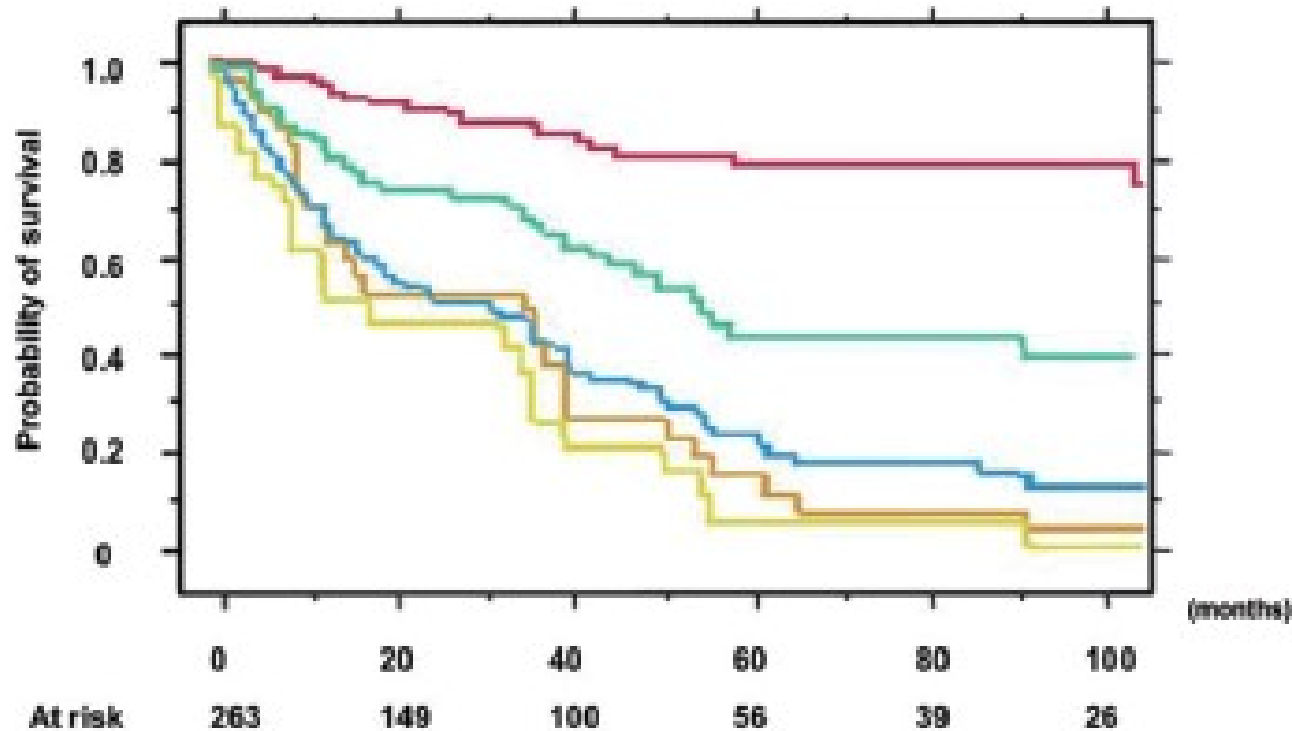
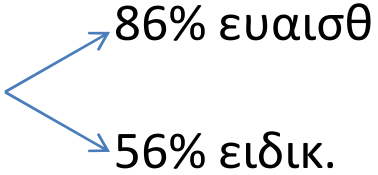

Figure 2 Survival of hospitalized patients with ascites with or without complications. (Adapted from Planas *et al.*,² with permission.) ■, No complications; ■, Spontaneous bacterial peritonitis; ■, Refractory ascites; ■, Dilutional hyponatremia; ■, Hepatorenal syndrome.

Φυσική εξέταση

- Επικρουστική αμβλύτης στα λαγόνια άμφω ≥ 1500 mL ασκ.υγρού
- Απουσία αμβλύτητας στα λαγόνια : πιθανότητας ύπαρξης ασκίτη $< 10\%$
- Μετακινούμενη αμβλύτης. στην παρουσία ασκ. υγρού
 - 86% ευαισθ
 - 56% ειδικ.
- Ασκήτης Αλκοολικής Μυοκαρδιοπάθειας μιμείται τον ασκίτη της αλκοολικής κίρρωσης (Διαγνωστικό σημείο : διατεταμ.σφαγίτιδες)
- Η ανίχνευση ασκίτη με φυσική εξέταση σε παχύσαρκα άτομα είναι προβληματική

Αντιμετώπιση ασκίτη

Ανθεκτικός ασκίτης

80-90

Διούρηση

Σπειρονολακτόνη (μεγ=400gr)

Φουρεσεμίδη (μεγ=160gr)

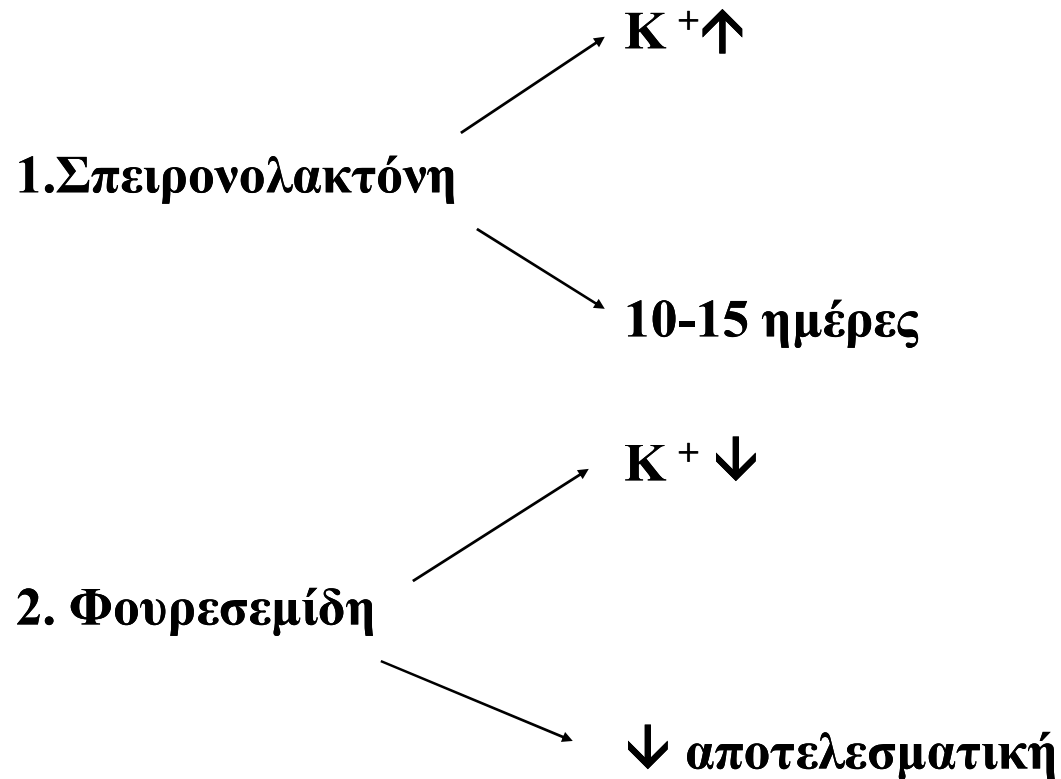
15-20

Περιορισμός Na⁺ – κατάκλιση

Έναρξη διουρητικής αγωγής

100mg σπειρονολακτόνης + 40mg φουρεσεμίδης

MONO

ΔΙΑΙΤΑ + ΔΙΟΥΡΗΣΗ = 90% ανταπόκριση

Stanley, NEJM, 1989

Λόγοι αποτυχίας διουρητικής αγωγής

- ✓ Αυξημένη πρόσληψη Na
 - δίαιτα
 - φάρμακα
- ✓ NSAID
- ✓ Διάρροια
- ✓ Υποκείμενη νόσος
- ✓ (ανθεκτικός ασκίτης, αιμορραγία, ΑΒΠ)

Παρενέργειες διούρησης

- υποΚ, υποΝα, υπερΚ
- Αζωθαιμία
- Μεταβολική οξέωση
- Εγκεφαλοπάθεια
- Γυναικομαστία
- Libido
- Μυικές κράμπες

Ανθεκτικός ασκίτης

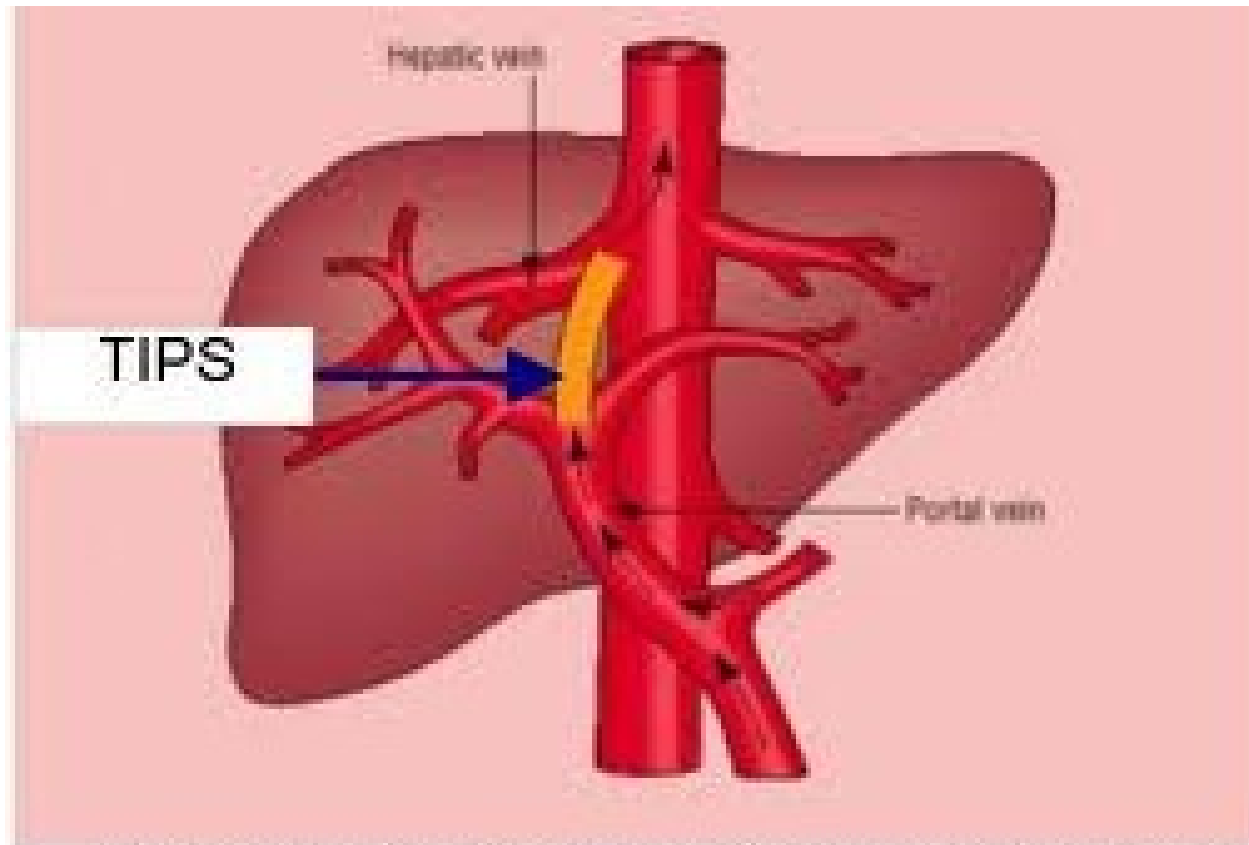
Ορισμός

Όταν η άναλος δίαιτα ($50\text{mEq}/24\text{h}$) και η έντονη διουρητική αγωγή (σπειρ.= 400mg , φουρ.= $160\text{mg}/24\text{h}$) δεν συνοδεύονται από απώλεια Σ.Β ($< 200\text{gr}/24\text{h}$) και Να ούρηση ($< 50\text{mEq}/24\text{h}$). Επίσης όταν ο ασκίτης δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί λόγω ανάπτυξης παρενεργειών από τα διουρητικά.

Αντιμετώπιση ανθεκτικού ασκίτη

- ✓ Εκκενωτικές παρακεντήσεις
- ✓ Περιτονεοφλεβική αναστόμωση (LeVeen Shut)
- ✓ TIPS
- ✓ Μεταμόσχευση ήπατος

Διασφαγιτιδική ενδοηπατική πυλαιοσυστηματική παράκαμψη

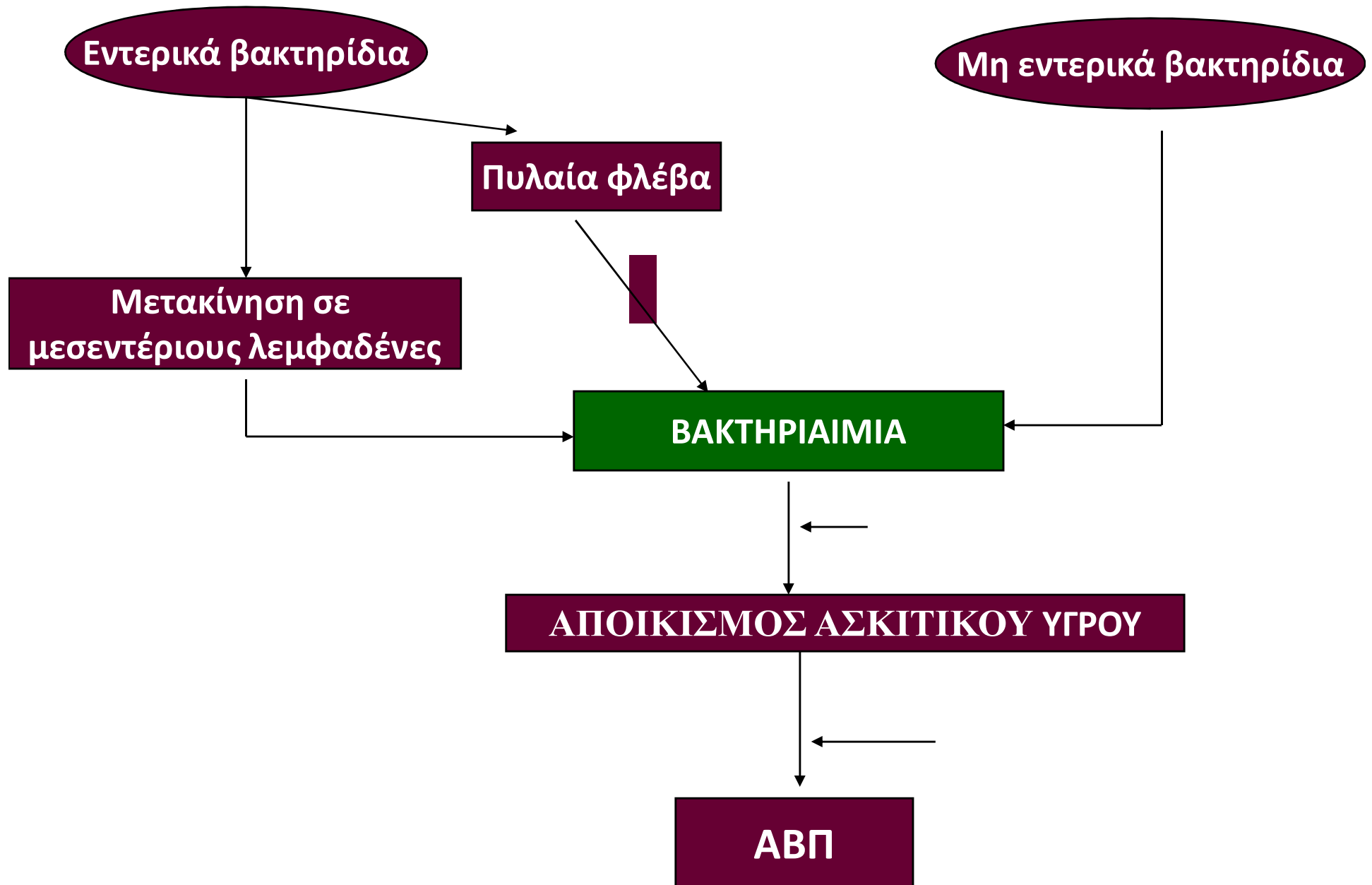

Transjugular intrahepatic portosystemic shunt

Αυτόματη βακτηριακή περιτονίτιδα (ΑΒΠ)

- ✓ Λοίμωξη του ασκитικού υγρού χωρίς εμφανή ενδοκοιλιακή πηγή λοίμωξης
- ✓ 10-30% των νοσηλευόμενων κίρρωτικών ασθενών με ασκίτη
- ✓ Υψηλή θνητότητα 20-30% (λοίμωξη, νεφρική ανεπάρκεια, GI αιμορραγία)
- ✓ Υποτροπή 70% στο έτος

Παθογένεια ΑΒΠ

Θεραπεία της ΑΒΠ

- Εμπειρική θεραπεία εκλογής : κεφαλοσπορίνη 3ης γενιάς
- Αμοξυσιλλίνη/Κλαβουλανικό οξύ
- Κινολόνες
- Albumin 1.5 g/Kg ΣΒ 1η μέρα , 1 g/Kg ΣΒ 3η μέρα

ευχαριστώ